

I N F O R M A C J A

NA TEMAT FUNKCJONOWANIA SZKÓŁ I PLACÓWEK OŚWIATOWO – WYCHOWAWCZYCH W ROKU SZKOLNYM 2002/2003

I. POWIATOWE JEDNOSTKI OŚWIATOWE

1. JEDNOSTKI OŚWIATOWE

Rok szkolny 2002/2003 to pierwszy rok funkcjonowania nowych – ponadgimnazjalnych – szkół. Na mocy ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.), ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329, z późn. zm.) Powiat Buski w roku szkolnym 2002/2003 prowadził następujące jednostki oświatowe:

1. I Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Busku Zdroju (I LO),
2. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących im. Kazimierza Wielkiego w Busku Zdroju¹ (ZSTiO),
3. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 im. Mikołaja Kopernika w Busku Zdroju² (ZSP Nr 1),
4. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Busku Zdroju (ZSP BZ),
5. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Stopnicy (ZSP St),
6. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku Zdroju (SOS-W BZ),
7. Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Broninie (SOS-W Br.),
8. Zespół Szkół Specjalnych „Górka” dla Dzieci Przewlekłe Chorych W Busku Zdroju (ZSS),
9. Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Busku Zdroju (PMOS),³
10. Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Busku Zdroju (PP-P),
11. Powiatowy Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Busku Zdroju (PODiDN).

Do **szkół ogólnodostępnych** (poz. 1 – 5 w/w szkół) w roku szkolnym 2002/2003 uczęszczało 3.029⁴ uczniów (o 43⁵ uczniów mniej niż w roku ubiegłym i o 62 uczniów mniej w stosunku do stanu z września 2002 r.).

W **specjalnych ośrodkach szkolno – wychowawczych** przebywało 274 wychowanków, t.j. dokładnie tyle, ilu w ubiegłym roku szkolnym.

W **ZSS „Górka”** w czerwcu 2003 r. uczyło się 175 uczniów – pacjentów⁶ - tj. o 13 więcej niż w czerwcu 2002 r. Liczba uczniów Zespołu zależy od aktualnej liczby pacjentów Specjalistycznego Szpitala Kompleksowej Rehabilitacji i Ortopedii Dziecięcej „Górka” w Busku Zdroju.

W kończącym się roku szkolnym **licea i technika** ukończyło 483 absolwentów (spadek w stosunku do roku ubiegłego o 222 uczniów), w tym specjalne: 19 (dokładnie tyle samo, ile w roku szkolnym 2001/2002).

Zasadnicze szkoły zawodowe ukończyło 400 absolwentów (spadek w stosunku do roku szkolnego 2001/2002 o 7 uczniów), w tym zasadnicze szkoły zawodowe specjalne opuściło 90 absolwentów (wzrost o 7 uczniów).

Szczegółowe dane statystyczne dotyczące rodzajów szkół ogólnodostępnych i placówek szkolnictwa specjalnego oraz liczby uczniów i wychowanków zawiera tabela nr 1 (tabele w załączeniu do niniejszej informacji).

¹ do 24 stycznia 2003 r. Zespół Szkół Budowlanych w Busku Zdroju,

² do 1 stycznia 2003 r. Zespół Szkół Zawodowych w Busku Zdroju,

³ do dnia 20 czerwca 2003 r. Powiatowy Ośrodek Sportowy w Busku Zdroju,

⁴ Dane liczbowe z VI 2003 r.

⁵ Dane liczbowe z VI 2003 r. porównywane z danymi z VI 2002 r.

⁶ Podana liczba uczniów ZSS ulega ciągłym zmianom w zależności od liczby pacjentów leczonych w Szpitalu

We wszystkich jednostkach oświatowych zatrudnionych było 376 nauczycieli (o 35 osób mniej niż w roku ubiegłym) na 351,17 etatach⁷ tj. o ok. 10,5 etatu mniej niż w roku poprzednim. Wśród 376 nauczycieli było 63 niepełnozatrudnionych (o 23 mniej niż w ubiegłym roku szkolnym). Obsługę administracyjno – gospodarczą w szkołach wykonywało 154 pracowników, w tym 26 niepełnozatrudnionych (o 9 osób mniej niż w roku poprzednim, w tym o 2 pracowników niepełnozatrudnionych mniej). W związku z reorganizacją szkolnictwa ponadgimnazjalnego planuje się zwolnienie w trybie art. 20 Karty Nauczyciela 6 nauczycieli, natomiast jeden nauczyciel zostanie przeniesiony w stan nieczynny.

Szczegółowe dane statystyczne dotyczące stanu zatrudnienia nauczycieli i pracowników niepedagogicznych obrazuje tabela nr 2.

2. INTERNATY

Bazę internacką buskich szkół ponadpodstawowych w roku szkolnym 2002/2003 tworzyły 4 internaty (ZSP, I LO, ZSP Nr 1, ZSTiO) dysponujące łączną liczbą 409 miejsc noclegowych. W internatach w roku szkolnym 2002/2003 mieszkało łącznie 266 uczniów⁸ o 45 uczniów mniej niż w roku szkolnym 2001/2002.⁹

Uchwałą Rady Powiatu w Busku Zdroju z dnia 5 lipca 2002 r. została utworzona Powiatowa Bursa Szkolna w Busku Zdroju, w skład której weszły wszystkie w/w internaty. Taka reorganizacja miała pozwolić na redukcję kosztów utrzymania bazy internackiej. Uchwała została zaskarżona przez Komisję Zakładową Pracowników Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność” do Wojewody Świętokrzyskiego, a następnie do Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zarówno Wojewoda Świętokrzyski, jak i Naczelny Sąd Administracyjny utrzymali uchwałę w mocy. Zarząd Powiatu biorąc jednak pod uwagę deklaracje dyrektorów zainteresowanych szkół o zapewnieniu pełnej obsady internatów oraz o prowadzeniu internatów w ramach posiadanych środków finansowych, postanowił pozostawić internaty w dotychczasowych strukturach do 2005 r. Rada Powiatu w Busku Zdroju podzielając tą opinię podjęła uchwałę o zmianie uchwały w sprawie utworzenia Powiatowej Bursy Szkolnej i przesunęła jej utworzenie do września 2005 r.

3. SZKOLNICTWO SPECJALNE

Do placówek szkolnictwa specjalnego (SOS-W BZ, SOS-W Br. i ZSS) przyjmowane są dzieci i młodzież z terenu całej Polski z upośledzeniami umysłowymi, fizycznymi oraz upośledzeniami sprzężonymi.

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy dla Niepełnosprawnych Ruchowo w Busku Zdroju przyjmuje młodzież z wieloma rodzajami schorzeń: mózgowym porażeniem dziecięcym, postępującym zanikiem mięśni, niedowładami wiotkimi kończyn dolnych, porażeniem splotu barkowego, przykurczami stawowymi, chorobami reumatycznymi, wrodzoną łamliwością kości, a ponadto dzieci po wypadkach, amputacjach, leczeniu przepuklin oponowo – rdzeniowych, guzów mózgu i rdzenia kręgowego, nowotworów i innych.

W Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym w Broninie do Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej przyjmowani byli najczęściej chłopcy zamieszkujący na terenie Województwa Świętokrzyskiego. Od roku szkolnego 2003/2004 do Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej przyjmowane będą również dziewczęta. Uczniowie Zasadniczej Szkoły Zawodowej Specjalnej w Broninie to młodzież z lekkim upośledzeniem umysłowym. Natomiast uczniowie Szkoły Podstawowej Specjalnej i Gimnazjum Specjalnego w Gnojnie¹⁰ to dzieci zamieszkujące na terenie Powiatu Buskiego z umiarkowanym, znacznym i głębokim upośledzeniem umysłowym.

W skład **Zespołu Szkół Specjalnych dla Dzieci Przewlekłe Chorych „Górka” w Busku Zdroju** wchodzi: Liceum Ogólnokształcące „Górka”, Gimnazjum Specjalne, Szkoła Podstawowa Specjalna oraz Przedszkole Specjalne. Do Szkoły uczęszczają dzieci będące pacjentami Szpitala, których pobyt tu jest związany z poważnymi zabiegami i operacjami np. wydłużanie kończyn, operacje kręgosłupa, korygowanie wrodzonej końsko - szpotowości stóp,

⁷ Dane z 10.09.2002 r. – sprawozdanie GUS o stanie zatrudnienia

⁸ Liczba ta w ciągu roku ulega zmianom, więcej uczniów korzysta z internatów w okresie jesienno - zimowym

⁹ Dane na czerwiec 2003 r. porównywane z danymi na czerwiec 2002 r.

¹⁰ Szkoła Podstawowa Specjalna i Gimnazjum Specjalne w Gnojnie należą do struktury organizacyjnej SOS-W w Broninie

wydłużanie ścięgna Achillesa, zabiegi chirurgiczne. W przeważającej większości (ok. 70%) zabiegi te dotyczą dzieci ze sprzężonym upośledzeniem fizycznym i umysłowym (lekkim, umiarkowanym, znacznym i głębokim).

4. JEDNOSTKI POMOCNICZE SZKOLNICTWA

Prowadzona przez Powiat Buski **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Busku Zdroju** obejmuje swoją opieką ponad 15.000 dzieci i młodzieży zamieszkałych i kształcących się w 95 szkołach i placówkach na terenie ośmiu gmin Powiatu Buskiego. Poradnia udziela pomocy dzieciom i młodzieży w zakresie rozwoju i efektywności uczenia się, wspiera wychowawczą rolę rodziców i współpracuje z nauczycielami, wychowawcami w zakresie rozwiązywania problemów związanych z nauczaniem i wychowywaniem dzieci specjalnej troski, uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się oraz ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Uchwałą Rady Powiatu w Busku Zdroju z dnia 26 maja 2002 r. został utworzony **Powiatowy Ośrodek Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Busku Zdroju**. Powołanie Ośrodka wynikało z potrzeby stworzenia optymalnej oferty w zakresie podnoszenia poziomu pracy i kwalifikacji nauczycieli.

Kadrę Ośrodka tworzą nauczyciele doradcy metodyczni ze szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych funkcjonujących na terenie Powiatu Buskiego. Program działań Ośrodka jest oparty o rzeczywiste potrzeby indywidualnych nauczycieli oraz rad pedagogicznych.

Dyrektor PODiDN zawarł porozumienia z 5 gminami¹¹ Powiatu Buskiego dotyczące prowadzenia dla nauczycieli uczących w szkołach na ich terenie doradztwa metodycznego. Z wielu form doradztwa skorzystało 683 nauczycieli szkół podstawowych i gimnazjów. Doradztwem objęci są również nauczyciele szkół prowadzonych przez Powiat Buski – z różnych form doradztwa skorzystało 357 nauczycieli.

Doradcy metodyczni przeprowadzili 34 konferencje dla 448 nauczycieli. Ze szkoleń dla kadry kierowniczej skorzystało 254 nauczycieli.

Przeprowadzono również 65 szkoleń dla rad pedagogicznych, w których uczestniczyło 1.069 nauczycieli. PODiDN zorganizował 25 szkoleń i kursów kwalifikacyjnych i doskonalących dla 194 nauczycieli. Z konsultacji indywidualnych skorzystało ok. 500 nauczycieli.

Z przedstawionych wyżej informacji wynika, że już w pierwszym roku funkcjonowania PODiDN z jego usług skorzystało ponad 3.300 nauczycieli.

Ośrodek posiada swoją stronę internetową: <http://www.podidn.busko-zdroj.com.pl>, ponadto wydaje *Buski Kwartalnik Edukacyjny*, gdzie swoje artykuły zamieszczają doradcy metodyczni, nauczyciele i inne osoby związane z oświatą, które pragną podzielić się swoimi spostrzeżeniami z czytelnikami.

PODiDN w porozumieniu z Kuratorium Oświaty w Kielcach realizuje „Interaktywny program rozwoju kultury regionu świętokrzyskiego poprzez edukację kulturalną młodzieży *Moje Ja w Kulturze*”, a także realizuje program „Promowanie integracji europejskiej za pośrednictwem organizacji pozarządowych – *TERAZ INTEGRACJA*”.

5. PLACÓWKI WYCHOWANIA POZASZKOLNEGO

Powiatowy Ośrodek Sportowy od dnia 20 czerwca 2003 r. zmienił nazwę na: Powiatowy Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Busku Zdroju. Nowa nazwa bardziej adekwatnie określa charakter tej placówki oświatowo – wychowawczej. PMOS realizuje zadania z zakresu kultury fizycznej, do których należą m.in.: podnoszenie sprawności fizycznej dzieci i młodzieży, kształtowanie wśród nich nawyków czynnego wypoczynku. Ośrodek jako placówka oświatowo - wychowawcza ma za zadanie stwarzać warunki do uprawiania, szczególnie przez dzieci i młodzież, wybranych dyscyplin sportowych, w tym sportu wyczynowego oraz upowszechniać sport poprzez organizację imprez sportowych o charakterze masowym.

W PMOS w roku szkolnym 2002/2003 działało 8 sekcji sportowych prowadzonych przez 8 nauczycieli – trenerów, w których trenowało 192 uczniów. Ponadto około 1.250 osób

¹¹ Miasto i Gmina Busko Zdrój, Gminy: Wiślica, Nowy Korczyn, Stopnica, Tuczępy

trenowało w 20 grupach utworzonych przez szkoły ponadgimnazjalne. Z obiektów Ośrodka korzystało również 210 osób zatrudnionych w buskich zakładach pracy oraz 40 zawodników Amatorskiego Klubu Sportowego w Busku Zdroju.

Młodzież trenująca w PMOS zajmowała wysokie lokaty w zawodach sportowych - w 20 konkursach i turniejach sportowych uczestniczyło 317 uczniów (tabela nr 3).

Hala PMOS była wykorzystywana również do organizacji różnego rodzaju imprez sportowych i kulturalnych, w których uczestniczyło ponad 8.700 osób – tabela nr 4.

II. SZKOLNICTWO NIEPUBLICZNE

Zgodnie z art. 90 ust 2 ustawy o systemie oświaty Powiat Buski w roku szkolnym 2002/2003 przekazywał dotacje z subwencji oświatowej następującym szkołom niepublicznym prowadzonym przez:

1. Zakład Doskonalenia Zawodowego:
 - Niepubliczne Technikum Zawodowe dla Młodzieży – zawód: technik ekonomista,
 - Niepubliczne Liceum Ekonomiczne dla Młodzieży – zawód: technik ekonomista,
 - Niepubliczne Technikum Zawodowe dla Dorosłych - zawód: technik technologii żywienia,
 - Niepubliczne Policealne Studium Zawodowe - zawód: technik informatyk,
 - Niepubliczne Liceum Handlowe dla Dorosłych - zawód: technik handlowiec,
 - Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (na podbudowie ZSZ),
 - Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (na podbudowie SP),
2. Centrum Oświatowo - Wychowawcze „EDUKACJA”:
 - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (na podbudowie ZSZ).
3. Zaoczne Szkoły Prywatne „WIEDZA” s.c.:
 - Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (na podbudowie ZSZ).
4. Centrum Kształcenia „AWANS”:
 - Prywatne Technikum Zawodowe dla Dorosłych (na podbudowie ZSZ) - zawód: technik mechanik, technik technologii żywienia, technik budownictwa.

W mijającym roku szkolnym w szkołach niepublicznych pobierało naukę ok. 540 słuchaczy.¹²

W sierpniu 2003 r. zarejestrowanych było 28 szkół niepublicznych, z czego funkcjonowało 10. Spośród wszystkich zarejestrowanych szkół 16 planuje rozpocząć funkcjonowanie od 1 września 2003 r.¹³ Pozostałe 2 szkoły zostały wpisane do rejestru w poprzednich latach i ich funkcjonowanie zależy od naboru.

III. SZKOLNICTWO WYŻSZE

Na podstawie porozumienia między Zarządem Powiatu w Busku Zdroju a władzami Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach na bazie lokalowej I Liceum Ogólnokształcącego prowadzone są w Busku Zdroju zaoczne studia inżynierskie na kierunku *Zarządzanie i inżynieria produkcji*. Na I, II i III roku studiuje dziś ponad 180 osób. Obecnie prowadzony jest kolejny – już czwarty - nabór na I rok tych studiów. Należy zwrócić uwagę na fakt, iż w pierwszych dwóch latach funkcjonowania studia w Busku Zdroju cieszyły się większym zainteresowaniem osób w wieku 30 – 40 lat, natomiast ostatnie dwa lata pokazują, że wśród studentów przeważają osoby będące aktualnymi absolwentami szkół średnich.

Od dwóch lat młodzież ma też możliwość studiowania fizjoterapii (studia licencjackie dzienne i wieczorowe). Rekrutację na ten kierunek prowadzi Instytut Kształcenia Medycznego Akademii Świętokrzyskiej w Kielcach. Zajęcia prowadzone są w budynku byłego Medycznego Studium Zawodowego w Busku Zdroju.¹⁴

¹² Stan na czerwiec 2003 r.

¹³ Zgodnie z zapisem w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji szkół niepublicznych,

¹⁴ Medyczne Studium Zawodowe w Busku Zdroju zostało zlikwidowane przez Marszałka Województwa Świętokrzyskiego z dniem 28 lutego 2003 r.

IV. NADZÓR ADMINISTRACYJNY I PEDAGOGICZNY

1. KONTROLA DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTEK

W II połowie kończącego się roku szkolnego pracownicy Wydziału Edukacji, zgodnie z zatwierdzonym *Planem kontroli na 2003 r.*, przeprowadzili kontrole pracy internatów funkcjonujących przy szkołach prowadzonych przez Powiat Buski. Działania kontrolne dotyczyły dokumentacji pracy internatów z uwzględnieniem stanu zatrudnienia oraz wykorzystania bazy internatów.

Kontrole nie wykazały większych nieprawidłowości w funkcjonowaniu internatów. Najwięcej wniosków kontrolujący sformułowali pod adresem internatu I LO, szczególnie w zakresie spraw inwentaryzacyjnych. Uwagi dotyczące pracy internatów zostały sformułowane w zaleceniach pokontrolnych. Większość zaleceń dotyczyła spraw istotnych ze względów organizacji pracy, możliwych do załatwienia szybko i we własnym zakresie. Odnosiły się one do:

1. stanu zatrudnienia pracowników niepedagogicznych,
2. zastosowania właściwych regulacji organizacyjnych i usankcjonowania obowiązków osób nadzorujących i prowadzących sprawy internatów,
3. uzupełnienia dokumentacji.

Na podstawie dotychczasowych informacji przekazanych przez dyrektorów jednostek oraz posiadanych przez Wydział Edukacji, szkoły i placówki oświatowo – wychowawcze są przygotowane do realizacji swoich zadań w nowym roku szkolnym.

Kontrole szkół pod względem przygotowania do nowego roku szkolnego oraz prawidłowości pracy zostaną przeprowadzone w okresach: sierpień – wrzesień oraz listopad – grudzień 2003 r.

2. OSIĄGNIĘCIA DYDAKTYCZNO – WYCHOWAWCZE

Uczniowie szkół prowadzonych przez Powiat Buski w czasie trwania mijającego roku szkolnego wzięli liczny udział w 114 olimpiadach, konkursach przedmiotowych i zawodach sportowych. Szczegóły zawiera tabela nr 5.

Dwie spośród buskich szkół: I LO i ZSP w Busku Zdroju zorganizowały egzaminy dojrzałości połączone z egzaminami wstępnymi na Akademię Górniczo – Hutniczą w Krakowie. Spośród 66 osób przystępujących do połączonego egzaminu (I LO – 53 osób, ZSP – 13 osób) aż 62 (LO – 51, ZSP – 11 osób) zdały egzamin z wynikiem pozytywnym, co otwiera im drogę do uzyskania indeksu Uczelni.

W uznaniu szczególnych zdolności i osiągnięć w nauce 13 uczniów szkół prowadzonych lub dotowanych przez Powiat Buski otrzymywało w roku szkolnym 2002/2003 Stypendium Prezesa Rady Ministrów (szczegółowe dane zawiera tabela nr 6).

Zarząd Powiatu w Busku Zdroju przyznał 4 uczniom (ZSP BZ, ZSP St., ZSTiO, ZSP Nr 1) Stypendium Starosty Buskiego na rok szkolny 2002/2003. Stypendium przyznawane jest uczniom, którzy posiadają średnią ocen powyżej 4,5, wzorową ocenę z zachowania i znajdują się w trudnej sytuacji materialnej, a także nie pobierają innego stypendium.

3. DOSKONALENIE ZAWODOWE

Nauczyciele szkół i placówek prowadzonych przez Powiat Buski podnosili poziom swojej wiedzy i umiejętności nie tylko za pośrednictwem Powiatowego Ośrodka Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Busku Zdroju, ale również na kursach i szkoleniach oraz w ramach wewnątrzszkolnego doskonalenia nauczycieli, co obrazuje tabela nr 7.

Pracownicy Wydziału Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej Starostwa Powiatowego w Busku Zdroju uczestniczyli jako obserwatorzy – zgodnie z art. 9g, ust. 4 Karty Nauczyciela – w posiedzeniach komisji kwalifikacyjnych dla nauczycieli stażystów ubiegających się o stopień nauczyciela kontraktowego (10 osób) zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Buski. Wszyscy nauczyciele stażyści ubiegający się o kolejny stopień

awansu zawodowego pomyślnie przeszli rozmowy kwalifikacyjne, uzyskując tym samym stopień nauczyciela kontraktowego.

W maju i czerwcu 2003 r. zakończyło staż 10 nauczycieli kontraktowych zatrudnionych w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzonych przez Powiat Buski. Nauczyciele ci złożyli wnioski o wszczęcie postępowania egzaminacyjnego na stopień nauczyciela mianowanego. Zarząd Powiatu powołał komisje egzaminacyjne, które od 11 do 18 lipca br. przeprowadziły stosowne procedury. Wszyscy nauczyciele, którzy złożyli wnioski o podjęcie postępowania egzaminacyjnego uzyskali stopień nauczyciela mianowanego. Uroczyste ślubowanie nauczycieli mianowanych oraz wręczenie aktów nadania stopnia awansu zawodowego odbyło się 23 lipca 2003 r. w Starostwie Powiatowym w Busku Zdroju, w obecności członków Zarządu Powiatu w Busku Zdroju i dyrektorów szkół.

Zgodnie z procedurą nauczyciele mianowani, którzy ubiegali się o kolejny stopień awansu zawodowego złożyli wnioski o wszczęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego do Kuratorium Oświaty w Kielcach. W wyniku postępowań przeprowadzonych przez komisje kwalifikacyjne powołane przez Świętokrzyskiego Kuratora Oświaty w sesji letniej stopień nauczyciela dyplomowanego uzyskało 14 nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez Powiat Buski.

4. NADZÓR PEDAGOGICZNY

Dyrektorzy jednostek oświatowych w ramach nadzoru pedagogicznego przeprowadzili 503 hospitacje zajęć dydaktyczno - wychowawczych. Najczęściej kontrolowano następujące aspekty pracy pedagogiczno – wychowawczej:

1. zgodność programu nauczania z podstawami programowymi,
2. trafność doboru metod nauczania, w tym realizację ścieżek przedmiotowych,
3. przygotowanie stanowiska pracy, wykorzystanie pomocy dydaktycznych i przestrzeganie przepisów BHP,
4. metody współpracy nauczycieli z uczniami oraz metody aktywizujące uczniów,
5. przygotowanie merytoryczne i metodyczne nauczyciela do prowadzonych zajęć,
6. zgodność oceniania z wewnątrzszkolnym systemem oceniania,
7. pomoc pedagogiczną, logopedyczną i psychologiczną,
8. zajęcia psychoedukacyjne,
9. doradztwo wychowawcze,
10. efektywność zastosowanych metod i technik pracy rewalidacyjnej,
11. metody prowadzenia pozalekcyjnych zajęć wychowawczych,
12. działalność wychowawczą i opiekuńczą nauczyciela,
13. nadzór nad zakresem i jakością wykonywanych prac w ramach nauki zawodu,
14. poziom wiedzy i aktywności uczniów,
15. techniki uczenia się z wykorzystaniem internetu,
16. poprawność wykonywanych ćwiczeń na zajęciach sportowych i wychowania fizycznego,
17. prowadzenie zajęć dotyczących asertywności, rozpoznawania zagrożeń, radzenia sobie z problemami i konfliktami, szkodliwości nałogów, kształtowania koleżeńskich postaw, właściwe zachowania wobec agresji,
18. sposób prowadzenia zajęć w grupie,
19. sposoby dokumentowania zajęć bibliotecznych,
20. przestrzeganie zasad przeprowadzania egzaminu dojrzałości,
21. realizację zaleceń pohospitacyjnych.

Przeprowadzone hospitacje pozwoliły na sformułowanie poniższych wniosków:

1. zajęcia edukacyjne i wychowawcze prowadzone były zgodnie ze szkolnym zestawem programów i zasadami dydaktyki, planami pracy oraz zasadami bhp,
2. zajęcia edukacyjne i wychowawcze prowadzone są z wykorzystaniem technik komputerowych i nowych metod pracy z uczniem np. metod aktywizujących; zajęcia dostosowane są do umiejętności i możliwości poszczególnych uczniów; ze strony dyrektorów nauczyciele są motywowani do urozmaicania zajęć wychowawczych i częstszego wykorzystywania metod aktywizujących na zajęciach,
3. nauczyciele prowadzący zajęcia wykazują bardzo dobre i dobre przygotowanie do zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych; swoje stanowiska pracy przygotowują zgod-

- nie z wymogami, wychowawcy mają dobry kontakt ze swoimi podopiecznymi, znają ich problemy i potrafią je przy współpracy pedagoga szkolnego rozwiązywać,
4. zdecydowana większość nauczycieli pracuje zgodnie z wewnątrzszkolnym systemem oceniania (WSO), zdarzają się jednak przypadki nadużywania jednej z form oceniania wiadomości i umiejętności uczniów – przewaga sprawdzianów pisemnych nad ustnymi wypowiedziami; sporadyczne przypadki nie przestrzegania WSO były na bieżąco korygowane,
 5. wzrasta liczba uczniów zainteresowanych uczestnictwem w zajęciach pozalekcyjnych,
 6. uczniowie klas programowo najwyższych są dobrze przygotowani do egzaminu dojrzałości i egzaminów z nauki zawodu,
 7. należy zwrócić szczególną uwagę na frekwencję uczniów na zajęciach i czynić dalsze starania na rzecz poprawy frekwencji,
 8. zachodzi konieczność organizowania częstszych spotkań z rodzicami uczniów,
 9. należy zachęcać młodzież mającą wady postawy do uczestnictwa w zajęciach korekcyjnych,
 10. nastąpiła znaczna poprawa w prowadzeniu dokumentacji szkolnej przez nauczycieli,
 11. należy poczynić starania na rzecz zwiększenia opieki medyczno – pielęgniarskiej nad uczniami,
 12. należy zachęcać uczniów do dbania o estetykę sal lekcyjnych,
 13. należy więcej zajęć realizować poza placówką (np. poznawanie sposobów załatwiania spraw w urzędach, poznanie działania biur pośrednictwa pracy, samodzielne zakupy, poznawanie okolic Buska itp.),
 14. w internacie SOS-W w Broninie – zwiększyć ilość zajęć o charakterze praktycznym (np. sadzenie roślin i ich pielęgnacja, zajęcia plastyczne itp.),
 15. w celu prawidłowej adaptacji klas pierwszych oraz grupy dziewcząt rozpoczynających naukę w SOS-W w Broninie od 1.09.2003 r. opracować program działania uwzględniający specyfikę pracy w internacie koedukacyjnym,
 16. istnieje konieczność zwiększenia liczby zajęć wychowawczych poświęconych problematyce uzależnień,
 17. istnieje konieczność zwiększenia ilości godzin zajęć logopedycznych ze względu na dużą liczbę dzieci wymagających ćwiczeń z logopedą,
 18. opieka sprawowana przez Poradnię Psychologiczno – Pedagogiczną w Busku Zdroju nad dziećmi i młodzieżą zamieszkującą na terenie Powiatu Buskiego nie budzi zastrzeżeń.

W ramach innych form sprawowania nadzoru pedagogicznego najczęściej kontrolowano:

1. dokumentację pedagogiczną,
2. dyscyplinę pracy,
3. przestrzeganie prawa oświatowego i bhp,
4. znajomość wymagań edukacyjnych wśród uczniów na podstawie badań ankietowych,
5. jakości pracy szkoły w zakresie profilaktyki uzależnień, stosunków interpersonalnych, osiągnięć edukacyjnych uczniów,
6. umiejętności i wiadomości uczniów,
7. wyniki egzaminów dojrzałości, z nauki zawodu i przygotowania praktycznego w celu podniesienia poziomu kształcenia w latach następnych.

Dane liczbowe dotyczące przeprowadzonych hospitacji w poszczególnych jednostkach obrazuje tabela nr 8.

V. DZIAŁALNOŚĆ WYCHOWAWCZA

W ramach działalności wychowawczej w szkołach i placówkach prowadzone były zajęcia wykraczające poza działania standardowe i obligatoryjne. W szkołach opracowano i wdrożono do realizacji programy profilaktyczne zarówno opracowane przez szkoły, jak i ogólne, takie jak np. *Elementarz II*, *program antynikotynowy*, *Noe*, *Program Promocji Zdrowego Stylu Życia*.

W ramach zapobiegania przestępczości oraz innym zjawiskom patologii społecznej w szkołach odbywały się dyskusje m.in. nt. uzależnień, kształtowania dojrzałej, asertywnej komunikacji interpersonalnej, treningi: interpersonalne, asertywności, technik relaksacyjnych, technik redukcji stresu, rozwoju pamięci. W szkołach prowadzone są również spotkania pedagogizujące rodziców, którzy są zapoznawani z przyczynami używania przez młodzież środków uzależniających, wstępowania do sekt i grup psychomanipulacyjnych, prawidłowych i nie-

prawidłowych postaw rodzicielskich, funkcji rodziny w zmieniającej się rzeczywistości, sztuki motywacji. Rodzice zapoznawani byli również z metodami nauczania i wychowania dzieci niepełnosprawnych. Odbывały się także liczne posiedzenia szkoleniowe rad pedagogicznych nt. psycho – manipulacji i profilaktyki agresji. Ponadto w ZSP w Busku Zdroju powołano Zespół Wychowawczy, w ramach którego organizowano szkolenia dotyczące zagrożeń dla młodzieży.

Szkoły organizowały spotkania z przedstawicielami: Komendy Powiatowej Policji, Prokuratury, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Poradni Zdrowia Psychicznego, Służby Zdrowia. Szkoły współpracują z gminnymi ośrodkami pomocy rodzinie w celu pomagania rodzinom patologicznym i nie przystosowanym społecznie. Szkoły w zakresie profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia współpracują zarówno ze sobą jak i m.in. z: 21 Wojskowym Szpitalem Uzdrawiskowym w Busku Zdroju, Samorządowym Gimnazjum w Cieszkowach, Niepublicznym Przedszkolem Smerfuś w Busku Zdroju, Klubem Honorowych Dawców Krwi PCK przy Hucie Ostrowiec, Komendą Hufca ZHP w Busku Zdroju, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Busku Zdroju.

W szkołach analizowana jest sytuacja materialna uczniów. Komisje d/s pomocy materialnej rozpatrują podania i wnioski o pomoc, która udzielana jest uczniom ze środków rad rodziców i dotacji celowych. Pomoc socjalna udzielana jest uczniom zarówno w formie pieniężnej, jak i rzeczowej w postaci zakupu odzieży i obuwi, umarzania zaległości w odpłatności za wyżywienie, pokrycia - częściowego lub całkowitego - kosztów pobytu wychowanków na zimowisku czy obozie wypoczynkowo – rehabilitacyjnym. Problemem zaczyna być coraz większa liczba młodzieży potrzebującej pomocy materialnej. Środki finansowe otrzymywane na ten cel przez Powiat i przekazywane szkołom są niewystarczające.

Dbając o rozwój, także kulturalny, młodzieży szkoły i placówki organizowały wyjazdy na spektakle teatralne oraz wycieczki, w tym programowe, pogłębiające wiedzę z zakresu realizowanego programu. Szczegółowe dane liczbowe dotyczące tych sfer działalności jednostek oświatowych zawarto w tabeli nr 9.

Młodzież szkolna miała także możliwość uczestniczyć w 138 imprezach i uroczystościach szkolnych zorganizowanych z wielkim zaangażowaniem samej młodzieży, rad pedagogicznych, rad rodziców i innych podmiotów. W uroczystościach tych udział wzięło ponad 30.900 uczestników.

Aktywność młodzieży ze szkół ponadgimnazjalnych przejawiała się również udziałem w realizacji wielu działań na rzecz środowiska szkolnego i lokalnego. Rodzaje podejmowanych przedsięwzięć obrazuje tabela nr 10.

W szkołach i placówkach działały: samorządy uczniowskie, młodzieżowe rady internatów, koła PCK, drużyny harcerskie, liczne koła zainteresowań, takie jak: Klub Samorządności i Przedsiębiorczości przy Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Busku Zdroju, Szkolne Koło Marketingu i Przedsiębiorczości, Szkolne Koło Rachunkowości, Szkolne Kluby Europejskie, Szkolne Koło Ekonomiczne, Szkolny Klub Biznesu, koło języka niemieckiego, Szkolny Klub Taneczny, Szkolne Koło „żywego słowa”, koło Świętokrzyskiego Ruchu Trzeźwości, Szkolny radiowęzeł „BIT”, Firma symulacyjna (Polskie Składy Budowlane), ponadto koła: publicystyczne – dziennikarskie, teatralne, biologiczne, informatyczne, muzyczne, żeglarskie, sportowe, informatyczne, astronomiczne, polonistyczne, historyczne, geograficzne, matematyczne oraz szkolne radio, szkolny klub PTTK, samorządowa gazетка „Gipsik”, kółko charytatywne „Caritas”.

Na szczególną uwagę zasługuje najliczniejsza umundurowana drużyna harcerska działająca przy SOS-W w Broninie, która z dużym zaangażowaniem uczestniczy we wszystkich ważniejszych uroczystościach organizowanych w środowisku lokalnym.

VI. WNIOSKI DO ORGANU PROWADZĄCEGO

Przygotowując sprawozdania ze swej działalności dydaktycznej i opiekuńczej – wychowawczej w roku szkolnym 2002/2003 dyrekcje szkół i placówek oświatowo – wychowawczych skierowały do władz Powiatu Buskiego, jako organu prowadzącego, wnioski dotyczące głównie zapewnienia środków finansowych na przedsięwzięcia obejmujące zarówno sferę dydaktyczną – wychowawczą, jak i materialną. Tabela nr 11 przedstawia szczegółowo przedmiotowe wnioski.

VII. PRZYGOTOWANIE DO ROKU SZKOLNEGO 2003/2004

Nadchodzący rok szkolny będzie drugim rokiem funkcjonowania nowych szkół ponadgimnazjalnych wszystkich typów: liceów ogólnokształcących, liceów profilowanych, techników i zasadniczych zawodowych.

Tegoroczny nabór absolwentów gimnazjów do klas pierwszych szkół ponadgimnazjalnych okazał się nieco wyższy niż w roku ubiegłym – o 28 kandydatów. Dane dotyczące naboru kandydatów do klas pierwszych na rok szkolny 2003/2004 przedstawia tabela nr 12.

W nowym roku szkolnym w szkołach ogólnodostępnych i szkołach specjalnych prognozowany jest wzrost liczby uczniów o ok. 350 osób do poziomu ponad 3.800 uczniów z powodu nieco większego niż w roku ubiegłym naboru do klas pierwszych oraz wydłużenia cyklu kształcenia w niektórych typach szkół ponadpodstawowych. Dane dotyczące przyszłego roku szkolnego zostały podane w/g stanu na czerwiec 2003 r. Stan ten może ulec zmianie ze względu na zamieszanie organizacyjne spowodowane składaniem dokumentów przez wielu absolwentów gimnazjów do dwóch, a nawet trzech szkół ponadgimnazjalnych jednocześnie.¹⁵

Z prognoz dokonanych przez Wydział Edukacji wynika, że wzrost liczby uczniów odnotują:

1. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Busku Zdroju – o 114,
2. I Liceum Ogólnokształcące w Busku Zdroju – o 71,
3. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Busku Zdroju – 52,
4. Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Busku Zdroju – o 37,
5. Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Stopnicy – o 30,
6. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Broninie – o ok. 27,
7. Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Busku Zdroju – o 18.

Na uwagę zasługuje fakt, że jeszcze w ubiegłym roku Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Busku Zdroju odnotowywał spadek liczby uczniów o około 90 uczniów, natomiast w roku bieżącym spodziewany jest wzrost liczby uczniów o 114.

Dane dotyczące stanu liczbowego uczniów i wychowanków szkolnictwa specjalnego mogą ulegać zmianie ze względu na fakt, iż dzieci i młodzież może być przyjmowana do tych placówek w każdym okresie roku szkolnego. Ważnym faktem jest również to, iż nabór do specjalnych ośrodków szkolno – wychowawczych nie jest jeszcze zakończony, ponieważ ciągle spływają wnioski od rodziców, jak również i z innych powiatów o skierowanie dzieci do ośrodków.

Niniejszą *Informację* przygotował Wydział Edukacji, Kultury i Kultury Fizycznej na podstawie sprawozdań złożonych przez poszczególne jednostki oświatowe (do wglądu w Wydziale) oraz informacji własnych.

¹⁵ Rada Powiatu w Busku Zdroju przyjęła stanowisko w tej sprawie, które zostało przekazane Ministrowi Edukacji Narodowej i Sportu (pismo z dnia 4.07.2003 r., znak: EK-3051/1/13/2003)